N°. 3239

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG 25 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Uithoofde van het *KERSTFEEST* zal de TIJD Vrijdag- en Zaturdagavond niet verschijnen.

AMSTERDAM, 24 December.

Kerstfeest.

Glorie zij God in den Hoogste, en vrede aan de menschen die van goeden wille zijn.

Ach, dat dit lied der Engelen in Bethlehem's velden door de herderen vernomen, weêrklank vinde in aller harten, en ze, ten minste in de verbeelding, spoeden doet naar de schuilplaats van den Messias, die God zijnde mensch werd, en, als mensch op aarde verschijnende, in plaats van ons de oneindige rijkdommen en de glorierijke magt des Scheppers te vertoonen, in eene schamele kribbe liever te bewonderen heeft gegeven de armoede van een hulpbehoevend wicht.

Hoe klaar blijkt het hier niet dat de gedachten van God niet zijn als de gedachten der menschen! En hoe is bij de vreugde van Christus' komst, die de hemelen doet opengaan, en de Engelen tot ons doet nederdalen om er in lofgezangen van aanbidding de geboorte van den Messias te verkondigen, niet tevens eene heilzame les. Hij, die God is, neemt de gedaante van een mensch aan, die wijs was, wordt kind, die rijk was, is arm en die alle magt had, blijkt hulpbehoevend!

Helaas! is het niet daarom, dat de *zijnen*, die Hij lief had, hem niet hebben ontvangen?

O! mogte het ten minste zijn dat ook heden ten dage de *zijnen* Hem niet verwierpen, omdat Hij niet is verschenen in de heerlijkheid van de glorie Gods, maar in de vernedering, die ons betaamt en die Hij door Zijn voorbeeld, zelfs bij Zijne geboorte, heeft willen leeraren!

Dat de genade van den geboren Verlosser het verstand verlichte en den wil besture van die tot God verzuchten in de duisternissen en de schaduwe des doods hunner hartstogten. Dat zij allen de knie buigen voor Zijne kribbe, en daar diep in het hart doen ingaan de overtuiging, dat de mensch op deze wereld slechts het rijk Gods heeft te zoeken, en dat al het overige — 'twelk ongelukkig doorgaands den ganschen mensch inneemt — slechts bijzaak is en van zelfs zal worden toegeworpen.

Daarin, en daarin alleen is de vrede, die de wereld niet geven kan; en die het geluk uitmaakt voor tijd en eeuwigheid.

Wij wenschen en bidden dien toe aan alle menschen die van goeden wille zijn, en daarom ook aan vriend en vijand, in de vaste hoop en het zalig vertrouwen, dat wij eenmaal gezamenlijk zullen aanzitten in de éene Kerk, in hetzelfde geloof, in dezelfde gemeenschap van het sakrament van liefde, waardoor Christus in onze harten herboren wordt. God geve het!

De Geldkrizis.

III. (*Slot*).

Is het niet een droevig verschijnsel, dat zoodra de krizis zich begon te uiten, en zigtbaar werd aan de eene zijde door het klimmen van het diskonto, aan de andere door een gevoelige daling in de goederen, groote handelshuizen, die tot dusverre op alle beurzen van Europa en Amerika een uitgebreid krediet genoten, bij den eersten stoot omver vielen? Wij spreken hier niet van dezulken, welke door den val hunner korrespondenten mede ten gronde gerigt werden, of door de stremming der zaken in tijdelijke ongelegenheid geraakten, maar bedoelen die, en hun getal is groot, welke niet op den gezetten tijd aan hun verpligtingen konden voldoen, omdat de koopwaren, in hun bezit, daalden in plaats van te rijzen. En hoevelen, die zijn blijven staan, hebben dit enkel te danken aan buitengewone hulp? Te Liverpool koesterde men ernstige en maar al te zeer gegronde vrees, dat de beurs een herhaling zou vertoonen van hetgeen te New-York was voorgevallen. Alleen zeer ruime voorschotten van de engelsche bank hebben kunnen verhoeden, dat de groote verwoesting aldaar nog veel grooter werd. Te Hamburg is er hulp van vreemde regeringen noodig geweest, om waggelende huizen van den eersten rang te schragen, en nog zou die hulp onvoldoende geweest zijn, als de Senaat en de burgerij niet alle krachten hadden ingespannen om wat ten ondergang neigde voor geheele instorting te vrijwaren.

Dit is een verschijnsel, waarvan men de groote en treurige beteekenis niet genoeg waardeert. Door den schrik verbijsterd, welke de geldkrizis te weeg brengt, schudt men het hoofd bij den val van het eene huis na het andere, dat tot dusverre zijn handteekening het volste vertrouwen zag genieten, en schijnt het natuurlijk te vinden dat ook deze eik door den orkaan werd geveld. Men verwondert zich niet dat, wat in dagen van voorspoed als hecht werd beschouwd, nu, bij een omkeer der fortuin, blijken geeft alle innerlijke kracht te missen, en alleen door kunstmiddelen bezwaarlijk in het leven te houden is. Men vraagt niet of die sterkte van vroeger iets meer geweest is dan zwakheid, vermomd achter een schitterend vertoon van kracht. Toch bewijzen de gevolgen der krizis, dat het met de soliditeit van vele eerste huizen niet anders geschapen stond.

Het is maar al te waar, wat sinds jaren werd beweerd, en wat door de gevolgen dezer krizis nu zonneklaar bewezen wordt, dat de buitenlandsche groothandel meer en meer van den ouden vasten weg afwijkt, en zich op gevaarlijke kronkelpaden begeeft. Het streven van den koopman, om door vlijt en werkzaamheid langs de moeijelijke maar eerlijke baan van onophoudelijke krachtsinspanningen tot voorspoed en misschien tot vermogen te geraken, is vervangen door de koortsachtige zucht om met behulp van allerlei kunstgrepen in korten tijd rijk te worden. Met andere woorden, de koopman is vervormd tot spekulant. Het overvoeren van goederen uit het land der voortbrenging naar de plaats der konsumptie is bijzaak voor hem geworden. Het opkoopen van goederen tot lagen prijs ze in zijn pakhuizen op te stapelen, en dan geduldig af te wachten tot een rijzing der markt hem een winst aanbiedt, welke met zijn begeerlijkheid overeenstemt, is de hoofdzaak. In de praktijk wordt dit stelsel dikwijls gedreven buiten alle verhouding met het kapitaal van den koopman, en doorgevoerd tot de uiterste grenzen van zijn krediet. Daar niemand met zekerheid, hoe scherpzigtig en geoefend zijn oog ook zij, de rijzing of daling der goederen voorzeggen kan, wordt deze zoogenaamde handel niets meer dan een kansspel, misschien te vergeven zoo de spekulant daarin een gedeelte of des noods zijn gansche vermogen waagt; maar ongeoorloofd en oneerlijk, wanneer hij, door misbruik van zijn krediet, er anderen aan blootstelt om bij tegenspoed zijn verlies te moeten betalen. In sommige groote handelssteden van het buitenland is deze handelwijs algemeen. Een koopman, die door eigen middelen, en met behulp van een beperkt vertrouwen, gelukkig geslaagd is in eene min of meer gewaagde onderneming, vindt aan de beurs — waar, even als overal elders, de glans van den voorspoed vaak meer vermag, dan de bescheidene goede trouw — krediet genoeg om zijn spekulatie op ruimer schaal te kunnen herhalen. Menig groot vermogen, over welks snellen opbouw hier bijna ieder zich verbazen zou, terwijl het daar een zeer gewoon verschijnsel is, werd in de jongste jaren op geen andere wijze verkregen. Menig handelshuis is reddeloos en eerloos ter neder gestort, voor welks val geen andere reden bestond dan een ter kwader uur ondernomen spekulatie, en geen andere oorzaak wordt opgegeven dan de krizis, die de goederen deed dalen, als bestond voor den koopman de verpligting om zijn overeenkomsten na te leven, alléén bij een rijzende markt!

De reden, waarom zoovele groote huizen te Hamburg omver geworpen zijn door een krizis, die hun zware verliezen berokkenen kon, maar oogenschijnlijk hun ondergang niet te weeg moest brengen, is geen andere geweest dan verre boven hun kracht opgevoerde spekulatiën. Uit de opgaven wegens faillieten, welke het Ministerie van Handel te Berlijn zich laat geven, blijkt duidelijk, volgens een mededeeling der *Kölnische Zeitung*, dat de meeste dier faillieten veroorzaakt waren »doordien men te veel zaken met ongenoegzame kapitalen wilde drijven." In Amerika heeft dezelfde oorzaak, dezelfde gevolgen gehad. De prezident der Vereenigde-Staten, in zijn jaarlijksche Boodschap aan het Kongres de krizis besprekende, wijst op de noodzakelijkheid om de overgroote uitgifte van papier zoo mogelijk tegen te werken, ten einde het te beletten »een roekeloozen geest van spekulatie zonder grens" te bevorderen. En voor wie de spekulatiegeest niet voldoende is om zich dit feit te verklaren, noemen wij een tweede oorzaak: de weelde.

Weelde is een gevolg, maar geenszins een onfeilbaar kenteeken van rijkdom. Een vermeerdering in den bron der inkomsten brengt van zelf een uitzetting der verteringen voort, en wanneer het een met het ander in gepaste verhouding blijft, is daarin niets wat bezorgdheid kan wekken, doch gewoonlijk geschiedt het tegendeel. Een koopman, die de buitengewone winst, door buitengewone omstandigheden voortgebragt, van een of twee jaren als normaal beschouwt, en ze grootendeels of geheel aanwendt om er zijn verteringen mede te bestrijden, ziet zich in jaren van verliezen of mindere voordeelen genoodzaakt die verteringen in te krimpen. In den regel doet hij dit echter niet. Eenmaal zich de weelde tot een gewoonte hebbende gemaakt, werpt hij haar juk niet dan hoogst bezwaarlijk af. Hij ontmoet daarvoor allerlei hinderpalen. Met de weelde breken, is altijd met betrekkingen breken. Zijn uitgaven besnoeijen heeft een valschen schijn van afdalen, een zweem van verlaging van kaste. De ijdelheid, die niet gedoogt dit offer te brengen, neemt het masker van het belang aan. De koopman maakt zich diets, dat zijn krediet zal afnemen, wanneer zijn huis minder groot, zijn meubelen minder prachtig, zijn bedienden minder talrijk zullen zijn. Hij verteert heden de onzekere winst van morgen, zoo hij meent tot handhaving van een krediet, dat hij met eigen hand ondermijnt. Gelijk aan dien oosterschen vorst, welke zijn leger inkromp, om zijn hofstoet te vergrooten, en in het uur des gevaars onnutte hovelingen vond, waar soldaten noodig waren, stuit hij, wanneer de krizis komt, op huisschulden, als hij kapitaal behoefde. De leer, dat kapitaal voorkomt uit besparingen, is door hem verwaarloosd voor de valsche meening, dat krediet het gevolg is van groote verteringen; en als nu de krizis het krediet omverwerpt, stort elk gebouw in, dat het krediet alleen tot fundament had. De Amerikaan, welke, den rijken top der echtgenooten van de bankiers ziende, uitriep: »daar wandelt de geldkrizis voorbij! had zulk groot ongelijk niet.

De weelde heeft haar warme lofredenaars gevonden. Er zijn er velen geweest, die in het grenzeloos vertoon van pracht in onze dagen, dat in de buitenlandsche hoofdsteden heerscht, en zich gelukkig bij ons minder sterk voordoet, een afschaduwing zagen van een vroeger ongekende welvaart. Er zijn er geweest, die, in naam van de nijverheid en den ambachtsman, juichten bij de hooge verteringen in alle standen, welke »het geld onder de menschen bragten." Zij zagen voorbij dat en nijverheid en ambachtslieden werk zouden vinden in het scheppen van voorwerpen van dagelijksch gebruik, waaraan groote behoefte bestaat, indien zij niet bezig werden gehouden door die zoogenaamde welvaart, welke het kapitaal der toekomst opteert. Wie wordt zijdelings zwaarder door de geldkrizis getroffen dan die nijverheid der weelde, welke thans gebukt gaat onder den dubbelen last van gebrek aan betaling en gebrek aan bestellingen? En heeft men te Lyon en te Manchester niet te vreezen dat door een rampvolle nawerking der krizis, duizenden werklieden broodsgebrek zullen lijden? De Hemel geve dat de winter zacht blijve!

Men ziet, er zijn, naar aanleiding van de krizis, nog andere beschouwingen te ontwikkelen, dan die, welke haar oorsprong nemen in feiten en cijfers, nog andere en gewigtiger lessen te trekken dan een studie over den geldsomloop en de verhouding tusschen kapitaal en krediet geven kunnen.

De toomelooze win- en genotzucht onzer dagen, zich uitende in roekelooze spekulatiën en ongebonden weelde, is een maatschappelijke kanker, al worden schoone namen, zooals ondernemingsgeest en bevordering der algemeene welvaart, uitgedacht om wat onedel is onder een blinkend mom te verbergen. Elk kwaad wordt gestraft, reeds hier op aarde, en door zich zelf. Zij, die door

het geluk verblind, slechts het aardsche voordeel in het oog hielden, aan een altijddurenden voorspoed geloofden, en, zonder acht te geven op de billijkheid en eerlijkheid jegens anderen, tevreden waren met den uiterlijken schijn van »soliditeit," welke zij niet aan onkreukbare trouw, maar aan den gunstigen uitslag van gewaagde ondernemingen verschuldigd waren, zij, die het belang alleen als maatstaf kenden voor hunne operatien, boeten thans zwaar voor hunne onverschoonbare ligtzinnigheid, en worden getroffen in wat hun het dierbaarst was: geld en goed.

In jaren van algemeenen voorspoed, als alle krachten der maatschappij worden ingespannen naar één doel, het verkrijgen van rijkdommen, als niemand oogen heeft voor iets ter wereld, wat niet met dat ééne doel zamenhangt, als men de waarde van den mensch alleen afmeet naar hetgeen hij bezit, en naar het vertoon dat hij met zijne bezittingen in de wereld maakt, als men, om te weten wien men te achten heeft, slechts deze eene vraag stelt, die men in Amerika uitdrukt met de woorden: Hoeveel weegt die man? d. i. hoeveel geld heeft hij? — dan is het oogenblik nabij voor harde lessen. Gebeurtenissen, onverwacht, om dat de verwatenheid van het geluk niet aan tegenspoed gelooven kan, onvoorzien, omdat men huiverend de oogen heeft gesloten voor de mogelijkheid van uit zijn aardschen hemel te worden nedergeworpen, rukken eensklaps den prachtigen tempel omver, die hebzucht en liefde tot genot op leemen fundeeringen zich zelven gebouwd hadden. Onvermijdelijke en algemeene rampen, die alle standen treffen, omdat alle standen schuld hebben, verschijnen als straffende boden des Hemels, en komen op gevoelige wijze het vergankelijke der aardsche goederen verkondigen.

En zoo wij ons kunnen verheugen dat de straf op onze beurs bijna niet drukt in vergelijking met hetgeen wij uit den vreemde vernemen, 't is vooral omdat wij weten dat de euvelen, waaruit die straf ontstond, zich hier minder openbaarden dan ginds.

De Eerste Kamer heeft gisteren veel afgedaan. Eerst heeft zij aangenomen de beide voorstellen van wet tot verbetering van ons oost-indiesch muntwezen. Een paar leden hebben er op aangedrongen, dat de Regering muntbiljetten zou in omloop brengen. Het waren de heeren van Rijckevorsel en van Nispen van Pannerden. De eerste gaf daarbij aan den minister van Koloniën den zeer behartigenswaardigen wenk, dat hij zich wachten moest om de oost-indische bank tot meerdere uitbreiding van haar papier te magtigen dan de voorhanden zijnde waarden, die genoegzamen waarborg moeten geven, zulks veroorloven.

Vervolgens heeft de Kamer de beraadslaging over de begrooting aangevangen; waarbij de heer van Nispen van Pannerden op bezuiniging van uitgaven en de heer van Meeuwen op de intrekking van een aantal fransche wetten aandringen.

Bij de begrooting van Buitenlandsche Zaken verklaart de heer Regout, dat hij, omtrent de quæstie der rivieraftappingen, waardoor België ons benadeelt, geen het minste vertrouwen stelt in de fraaije beloften van den minister van Buitenlandsche Zaken. De redenen van dat gevestigd wantrouwen ontwikkelt hij in komité generaal. Wat daar gezegd is behoort geheim te blijven. Maar 't blijkt intusschen, dat de heer Regout door 't behandelde in komité-generaal niet veel vertrouwen heeft aangenomen. Immers in de avondzitting, die gisteren gehouden is, heeft hij eene motie van orde voorgesteld, met het doel om den ijver van den minister te scherpen. De Eerste Kamer heeft die motie van orde, nadat zij eenige wijziging had ondergaan, aangenomen met 17 tegen 12 stemmen.

Bij *Binnenlandsche Zaken* komen de spoorwegen ter sprake, zonder dat daarbij eenig nieuw licht of inzigt wordt aangebragt.

Omtrent de sluiting van de Dieze, eene zaak door de heeren Meeussen en Sassen ter harte genomen, verzekert de minister, dat hij alle belanghebbenden zal hooren, en meent bij daardoor in de gelegenheid te zullen worden gesteld, om de aangevoerde bezwaren te doen vervallen.

Ziedaar het voornaamste van het gister besprokene. Middelerwijl heeft de Eerste Kamer 7 hoofdstukken van de begrooting aangenomen, en heden de overblijvende afgehandeld.

Het *Handelsblad* meent te weten, dat de minister van Binnenlandsche Zaken het onnoodig acht, om aan de school-inspekteurs eene instruktie te geven, op grond dat de wet duidelijk genoeg is omtrent de taak, die zij [illegible] hebben. De taak der inspekteurs kan die [illegible] als de wet zelve allerlei en de meest strijdige [illegible] toelaat? Wij hopen, dat het *Handelsblad* [illegible] ingelicht zal blijken. Want als de minister [illegible] aan haar lot overlaat, dan is 't niet twijfelachtig, [illegible] zij worden zal, namelijk een twistappel tusschen [illegible] in het land, die in de meest tegenstrijdigste [illegible] geworpen, alom luide klagt en heftigen strijd zal doen ontstaan.

Z. M. heeft goedgevonden met ingang van 1 Jan. aanst. tot schoolopzieners te benoemen: in

Noord-Brabant: 1ste schooldistrikt; Mr. C. R. Hermans, 's Hertogenbosch; 2de mr. J. N. G. Sassen, 's Hertogenbosch; 3de H. E. Verschoor, Sleeuwijk; 4de J. Dijkhoff, Lithoijen; 5de dr. F. B. Trosée, Bommeer; 6de dr. J. A. W. Boerkamp, Grave; 7de mr. P. van den Heuvel, Eindhoven; 8ste mr. P. J. A. Smits, Eindhoven; 9de mr. J. P. van Blarkom, Eindhoven; 10de C. W. Oomen, Ginneken; 11de A. van der Poest Clement, Zevenbergen; 12de mr. J. J. Loke, Breda; 13de J. J. Sandeling, Roozendaal.

Gelderland: 1ste schoold. B. F. baron van Verschuer, Arnhem; 2de dr. F. G. B. van Bleeck van Rijsewijk, Harderwijk; 3de dr. W. G. Brill, Zutphen; 4de dr. A. Brants, Gorssel; 5de dr. L. Lasonder, Groenlo; 6de C. A. L. baron van Hugenpoth, Bergh; 7de dr. P. H. Tydeman, Tiel; 8ste mr. W. van de Poll, Tiel; 9de G. J. Kolfschoten, Wamel; 10de dr. J. J. Kreenen, Nijmegen.

Zuid-Holland: 1ste schoold.: jhr. mr. J. de Witte van Citters, 's Gravenhage; 2de dr. G. van Wieringhen Borski, Delft; 3de A. C. Oudemans, Leyden; 4de mr. J. G. de Sain, Leyden; 5de mr. J. B. L. Wentholt, Rotterdam; 6de S. Gille Heringa, Schiedam; 7de dr. C. P. Burger, Gouda; 8ste A. Vogelsang, Heinenoord; 9de dr. P. Romeyn, Gorinchem; 10de B. Boers, Middelharnis.

Noord holland: 1ste schoold. mr. A. J. B. Stoffels, Amsterdam; 2de dr. D. J. Veegens, Amsterdam; 3de dr. E. H. von Baumhauer, Amsterdam; 4de mr. J. Schooneveld P. Jz., Amsterdam; 5de G. H. Geerlings, Haarlem; 6de M. Luymes, Almaar; 7de J. Schoon, den Helder; 8ste C. Gerdenier, Medemblik; 9de mr. W. Bok, Texel; 10de mr. J. G. A. Faber, Hoorn; 11de R. Oldman, Wormerveer; 12de dr. J. Roos, Zaandam.

Zeeland: 1ste schoold. mr. Ch. W. E. Vaillant, Middelburg; 2de dr. P. J. Andreae, Zierikzee; 3de mr. J. van der Feen, Tholen; 4de mr. J. H. de Laat de Kanter, Goes; 5de dr. H. A. Callenfels, Oostburg; 6de mr. F. van Deinse, Hulst.

Utrecht: 1ste schoold. mr. W. J. van Hoijtema, Utrecht; 2de jhr. mr. P. H. M. van Oosthuyse van Rijckevorssel van Rijsenburg, Utrecht; 3de mr. A. J. W, Farncombe Sanders, Utrecht; 4de dr. G Leignes Bakhoven, Utrecht: 5de jhr. mr. J. G. Bosch van Drakestein, Utrecht.

Friesland. 1ste schoold.: mr. C. Sleeswijk Vening, Leeuwarden; 2de dr. Ch. J. de Lussanet de la Sablonière, Harlingen; 3de M. Pruim, Dockum; 4de m. J. H. Beucker Andreae, Leeuwarden; 5de mr. J. I. Schotborgh Simon, Heerenveen; 6de jhr. m. F. H. van Beyma thoe Kingma, Heerenveen; 7de mr. L. van de Woestijne Voerman, Langweer; 8ste mr. H. U. Huguenin, Sneek; 9de mr. K. Banga, Harlingen.

Overijssel: 1ste schoold. mr. B. J. B. van Sonsbeeck, Zwolle. 2de mr. J. Ch. Bijsterbos, Kampen. 3de dr. D. Bierens de Haan, Deventer. 4de T. de Voogt, Oldenzaal. 5de mr. B. G. ten Pol, Almelo; 6de mr. A. van Naamen van Eemnes, Zwolle; 7de mr. J. Cornelissen, Steenwijk.

Groningen: 1ste schoold. jhr. mr. H. J. Trip, Groningen; 2de dr. W. Hecker, Groningen; 3de dr. P. Hofstede de Groot, Groningen; 4de mr. E. van Loon, Appingdam; 5de B. Brugsma, Groningen; 6de dr. W. Gleuns jr., Groningen; 7de G. A. Venema, Winschoten.

Drenthe. 1ste schoold. mr. J. W. F. Swaters van Schaumburg, Assen; 2de mr. P. van der Veen, Smilde; 3de mr. J. D. Dibbits, Borger; 4de J. van der Veen Azn., Hoogeveen; 5de dr. P. Hofstede Crull, Meppel.

Limburg. 1ste schoold. mr. A. Gordon, Maastricht, 2de dr. F. van de Ven, Bunde; 3de J. J. Jaegers, Heerlen; 4de jhr. mr. E. W. A. Kerens van Wolfrath, Maastricht; 5de mr. A. J. J. H. Thissen, Roermond; 6de L. F. H. Beerenbroek, Roermond; 7de dr. J. P. H. van de Loo, Venlo; 8ste J. P. Sengers, Bergen.

2°. aan de voorzitters, sekretarissen en honoraire leden der provinciale kommissiën van onderwijs; aan de plaatselijke schoolkommissiën en kommissiën van plaatselijk schooltoeverzigt, ingevolge art. 73 der voorschreven wet met het einde dezes jaars ontbonden, zoomede aan de distrikts-schoolopzieners, die krachtens hetzelfde artikel insgelijks op dat tijdstip aftreden, Onzen dank te betuigen voor de goede diensten, door hen, de meesten gedurende eene lange reeks van jaren, aan het lager onderwijs en schoolwezen betoond.

In de zitting der Tweede Kamer van 27 November laatstleden werd door den minister van Oorlog, bij gelegenheid der behandeling van de begrooting voor zijn departement, aan den heer van Bosse, lid dier Kamer, een schriftelijk antwoord toegezegd op zijne bij die gelegenheid gehouden redevoering. Dit antwoord is thans bekend geworden, en daaruit blijkt, dat er voor het hoofdbestuur van Oorlog hier te lande, *f* 10.730.45 minder wordt uitgegeven dan voor het centraal bestuur van Oorlog in België; zoodat de minister het beweeren van den heer van Bosse, dat er in België voor het centraal bestuur van Oorlog minder wordt uitgegeven, onjuist acht, en ook van oordeel is, dat deze zich vergist heeft met te zeggen, dat er bij gemeld hoofdbestuur 5 à *f* 6000 minder aan traktement wordt uitbetaald, dan bij het hoofdbestuur hier te lande. Verder wederlegt de minister de beweering van den heer van Bosse, dat de nederlandsche militaire akademie meer zoude kosten dan de belgische.

HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik der Nederlanden worden omstreeks de helft der volgende maand, en dus nog voor den verjaardag van H. M. de Koningin-moeder, van Luxemburg in de rezidentie terugverwacht.

De Wel Eerwaarde heer A. van der Burgt vierde gisteren, onder de meest vleijende en vereerende bewijzen van deelneming en hoogachting, te Schayk den vijfentwintigsten verjaardag zijner standplaats als kapellaan in die gemeente. De gehechtheid aan zijnen waardigen, grijzen pastoor, door eene opregt christelijke nederigheid gevoed, deed hem steeds aan zijne betrekking gehecht blijven, tot blijdschap der gemeentenaren, die Z. Eerw. bij deze gelegenheid daarvan een schoon bewijs hebben gegeven. *(N. N. B.)*

Het provinciaal geregtshof in Noordbrabant heeft gisteren wederom uitspraak gedaan in de zaak van het Domein tegen de gemeente Drunen, een proces dat reeds jaren aanhangig is. Ook ditmaal was de uitspraak van het hof ten voordeele van de gemeente Drunen, welker belangen bepleit werden door den heer mr. N. F. Sassen.

In den avond van 20 dezer vertrok naar Leiden, ter requisitie van den burgemeester van het nabij gelegen Noordwijk, een 14tal manschappen der rijdende artillerie derwaarts, ten einde aldaar de orde te handhaven, welke ter gelegenheid van de stranding van een schip gevaar liep. Naar wij vernemen is de orde aldaar hersteld. *(N. R. Ct.)*

Het heeft Z. M. den Keizer der Franschen behaagd, bij dekreet van 16 November ll., den heer Jozué Witz te Arnhem, in zijne hoedanigheid van geboren franschman en geprivilegeerd burger der voormalige republiek van Mülhausen, de vergunning te verleenen tot het aannemen en dragen van de dekoratie der ridderorde van den H. Gregorius den Groote, hem door Z. H. Paus Pius IX geschonken.

CREDIET-VEREENIGING. — *Maandelijksche balans, opgemaakt ultimo Okt* 1857. 933 leden, vertegenwoordigende een maatschappelijk kapitaal van *f* 4,629,525.

Credit.

In portefeuille	*f* 393 074.99	
Diverse debiteuren . .	» 253,269.31	
Cassa	» 26,445.53½	
		f 672,789.83½

Debet.

Gedane stortingen. . .	*f* 462,952.50	
Diverse crediteuren . .	» 130,740.83½	
Reserve-Fonds	» 16,870.09½	
Balans	» 62,226.40½	
		» 672,789.83½
In disconto genomen .	*f* 1,117,478.50	
» » gegeven .	» 1,058,157.55	

De Voorzitter van Commissarissen,
J. HEEMSKERK, Az.

De Directie.
BüCHLER.
P. N. MULLER.

Z. M. heeft benoemd: tot arr.-ijker der maten en gewigten J. van Druten te Amsterdam, D. Dobbe te Delft, en H. J. Wennekers te Zutphen; tot sub-ontv. der loodsgelden te Termunterzijl L. H. Ommekens, aan wien tevens de betrekking van scheepsdiepgangmeter is opgedragen.

'S GRAVENHAGE, 23 Dec. Heden heeft ter kamer van burgemeester en wethouders alhier, de aanbesteding plaats gehad van de vernieuwingen en het onderhoud van de kazerngebouwen en stallen der gemeente, hetgeen is aangenomen door den heer A. M. D. Martijn alhier voor de som van *f* 8.675. De heer H. Kocka had voor *f* 9.400 ingeschreven.

— Heden heeft ter Kamer van Notarissen alhier, ten overstaan van het ministerie van den notaris den heer J. W. van Bergh, de finale verkoop plaats gehad van de onroerende goederen gelegen in de gemeenten Voorhout en Warmond, welke te zamen hebben opgebragt de som van *f* 148,435. Perceel 1 tot 11 (de boerenwoning *Bergamo*) zijn afgemijnd door den P. J. Landry qq. voor de som van *f* 27,787,50; perceel 12—18 (de boerenwoning *Jaglust*) door denzelfde voor *f* 23,312,50; perceel 32 (de boerenwoning *Zonneveld*) door H. Pennings voor *f* 9000 en perceel 40 (id. *Laag Teijlingen*) voor de som van *f* 16,225.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Dec. De korrespondentie met den telegraaf is ten gevolge van het slechte weder bijna in geheel het land afgebroken geweest. De elektriciteit schijnt door de vochtigheid van den dampkring belemmerd te

worden. Ll. Zondag is de gemeenschap wel is waar hersteld, maar ondervond nog vele bezwaren langs de groote linie van het Noorden naar het Zuiden.

— Uit Napels is onder dagteekening van 19 dezer de tijding ontvangen, dat een gedeelte van het rijk, in den nacht van den 17den, door eene aardbeving verschrikkelijk geleden heeft; vooral de steden Salerno, Potenza en Pola. Alle gebouwen te Salerno zijn gescheurd en de helft van de villas verwoest. Het aantal personen, die door deze ramp het leven hebben verloren, wordt in de provinciën Basilicata en Abruzzo Citeriore op eenige duizenden begroot. De gemeentebesturen hebben tenten laten opslaan voor al zulke huisgezinnen, die geheel van dak beroofd zijn. In de stad Napels zijn mede twee hevige schokken gevoeld, zoodat de bevolking een dag buiten de stad gekampeerd heeft. Men heeft daar echter geen ongelukken te betreuren gehad. In het Noorden des lands heeft dit natuurverschijnsel zich niet laten voelen.

— Uit Lissabon wordt geschreven, dat de sterfte er tot het gewone cijfer is afgedaald. Doktor Lyons, een door het engelsch goevernement gezonden arts, om er de epidemie te bestudeeren, heeft zijne vrees te kennen gegeven, dat de ziekte in de aanstaande lente zal terugkeeren, en welk uithoofde zij er plotseling ontstaan is, ten gevolge van den slechten gezondheidstoestand, waarin zich de stad bevindt.

ENGELAND.

LONDEN, 23 Dec. Bij de Regering is het berigt ontvangen, dat Lucknow ontzet is geworden. De vrouwen en gewonden werden gelukkig uit de plaats verwijderd. Volgens den *Times* zouden er slechts 4 officieren gesneuveld, 40 man gewond zijn en Colin Campbells magt bedraagt 12000 man.

— De perzische gezant is gisteren, ten gevolge van eene uitnoodiging van de Koningin, naar Windsor vertrokken.

— De siameesche gezanten bevinden zich sedert eenige dagen te Liverpool, waar zij het meest bezienswaardige in oogenschouw nemen.

— Het goevernement heeft eene tijding ontvangen, die hier in de staatkundige wereld zeer gunstig beoordeeld wordt. Het betreft de terugkomst van den heer Brunow in Engeland, in hoedanigheid van russiesch ambassadeur bij Koningin Viktoria. Voor den oostelschen krijg was de heer Brunow aan het hof van St.-James zeer gezien, zoowel uithoofde van zijn persoonelen aard als wegens zijne talenten en de door hem bewezene diensten.

— Uit de ionische eilanden verneemt men, dat de handel daar in zeer ongunstigen toestand verkeert. In het land bestaan volstrekt geene industriëele instellingen; handen en kapitalen ontbreken voor den landbouw. De inkomsten bereiken naauwelijks het cijfer van twee millioen. Daarvan zijn een vijfde bestemd voor Engeland als beschermer, en 200 duizend gulden voor het traktement der engelsche agenten. Het engelsche goevernement zoekt middelen om er den pijnlijken toestand te verbeteren.

— De laatste berigten uit de Vereenigde Staten melden de aftreding van M. Walker als goeverneur van Kansas en de schorsing der betalingen van de trezorie te Washington.

De aftreding van den heer Walker is het gevolg van de oneenigheid, welke tusschen dien ambtenaar en den heer Buchanan omtrent de slaven-quæstie bestaat. Het tweede feit had reeds plaats in 1837, ook toen ten gevolge der geldkrisis van dat jaar.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 21 Dec. Onze gezant te Konstantinopel heeft van den Divan eene weigering ondergaan op zijn verzoek, om een timmerwerf te mogen aanleggen ten dienste van den oostenrijksche Lloyd. De gezant heeft tegen die weigering geprotesteerd, en daarbij het voorbeeld des *messageries impériales françaises* aangehaald. De Divan heeft hem alstoen bekend gemaakt, dat de Franschen die inrigting niet in eigendom bezaten, maar daarvoor een som van 35 duizend fr. jaarlijks betaalden.

— Paus Pius IX heeft voor de ongelukkigen te Maintz, een geschenk van f 1200 gegeven.

BERLIJN, 22 Dec. Uit Petersburg wordt geschreven, dat de goeverneur-generaal van het zuidelijk Rusland in de Krim wederom kracht van uitvoering heeft gegeven aan de militaire voorschriften, welke vreemde vaartuigen [illegible] de havens van dat schiereiland buiten volstrekte noodzakelijkheid binnen te loopen. In dat geval is zoodanig verlof aan zoovele maatregelen van waakzaamheid gepaard, dat vele scheepsbevelhebbers daartoe niet dan in het uiterste overgaan. Daar nu sedert den vrede de handelsbetrekkingen een groote uitbreiding hebben erlangd in die gewesten, zoo ontstaan er ten gevolge dier administratieve maatregelen ten nadeele der kooplieden de grootste belemmeringen, waarover zij zich bitterlijk beklagen.

— Men heeft het berigt ontvangen, dat den 11 November jl. drie duizend Tcherkessen, aangevoerd door dertien luitenants van Schamyl, door de Russen verslagen zijn. De overwinnaars hebben zich van geheel Slatawia meester gemaakt en daar al de woningen in de asch gelegd.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 24 December.

BEVALLEN (20 Dec.): S. J. P. Verkouteren, geb. Ameshoff, Zoon. (21 Dec.): D. van Minden, geb. Lobry, Z.

OVERLEDEN (18 Dec.): H. Onderwortel, 22 j. - C. M. Saltet, geb. Ozy, 55 j. - W. Krops, wed. A. van den Berg, 81 j. — (19 Dec.): A. C. Sebald, wed. A. van Helden, 87 j. 't Kindje van D. J. W. H. van der Maesen, 11 d. — (22 Dec.): W. M. C. van den Eikel, 10 d.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		22 DEC. 4½ u. gebl.	23 DEC.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	102⅝	102⅜		
Nederl. Bank	4				
Nedert., Werkel. Schuld a	2½ pCt.	63 1/16	63⅛ a	63 5/16	63 3/16
Dito Dito	3	74¾	75	75 1/16	75 1/16
Dito Dito	4	96	96 1/16	96⅛	
Amortis. Syndik.	3½				
Aand. Handel-Maatsch.	4½	135¾	134⅞	135	135
dito Contant	4½	135⅛			
Oost-Ind. Leening	4	94⅞	94⅞	95	95
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening idem	4½ pCt.				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	99			
Maatschappij van Weld.	4				
België, Cert. Adm. B. bk.	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½	51	51	51⅛	
Frankrijk, Certifikaten	3	63			
Spanje, Obligatiën	1¼	25¼	25 3/16	25⅜	25¼
Dito	3	41¼			
Dito Binnenl.	3	36¾	36½	36⅝	36⅝
Amortisable Schuld					
Bewijzen Coupon					
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	44 5/16	44 1/16	44 5/16	44⅜
Dito 1856	3	43 9/16	43¼	43 3/16	43¼
Dito Uitgestelde					
Rusl., Obl. bij *Hope en Co.*	5 pCt.	104⅛	104	104¼	104
Dito bij idem 1828/1829	5	102½	102¼	102⅝	102¼
Cert. bij idem 1831/1833	5	91½			
Dito bij idem 1840	4	82¼	82¼	82½	82¼
Dito bij *Stieglitz*	4	82¾	81¾		
Dito Nieuwe	4				
Dito 5de Serie	5	94⅜	94¼	94½	94¼
Dito 1855, 6de Serie	5	97¾	97 7/16	97⅜	97½
Dito adm. te Hamburg	5	93½			
Dito dito te Londen	5		94½		
Dito dito dito	4½	94½	94¼		
Inschrijving in Assignat.	6	62¾			
Certifikaten van dito	6	63¾	63¾		
Spoorweg Aandeelen	5	70½	70¾	72	72
Polen, Aand. 1835, fl. 500	f	150½			
Obligatiën	4 pCt.	75⅞	75 9/16	75⅝	
Pruissen, Obligatiën	4½				
Aandeelen 1854	3½				
Beijeren, Spoorweg Aandeelen					
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5				
Dito dito	4				
Dito Metalliek	5	72½	72	72¼	72
Dito Rente Amsterdam	5	86⅛	85¾	85⅞	85¾
Dito Nationale 1854	5	74½	74⅜	74¾	74 7/16
Dito dito	2½	37⅝	37 5/16	37 7/16	37⅝
Weener Bank-Aktiën	f	1090	1090		
Dito Aand. fl. 250, 1839					
Dito dito 250, 1854	4 pCt.	312	310	311	
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5				
Dito bij *Rothschild*	5				
Denemarken, Oblig. te Lond.	5				
Dito	3				
Braziliën, Geldl. 1824 v. £100	5		95⅞		
Dito 1839 van £100	5				
Dito 1843 £100	5	93½			
Dito 1852	4½				
Sardinië	5				
Peru, Geldl. 1854	4½				
Dito te Parijs					
Ecuador, Oblig. 1855	1	13 15/16	13¼		
Venezuela, dito 6 pCt thans	4½	28	28	28½	
Dito Uitgestelde	2				
Grenada, Obligatiën	3¼	18 15/16	18 15/16	18⅞	
Dito Uitgestelde			5½		
Mexiko dito	3	17⅞	17¾	17 15/16	
Nrd. Amer. Ph. *Hope en C.* L. A	f 695				
Dito dito B					
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.				
Amerik. Bank-Aktiën					
Illinois Spoorweg-Aandeelen		88½	87¾		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	81	80⅛	80½	80⅛
Louisiana	5		96½		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5	3 1/16			

Prost 88, 89; Rothsch. 71, 75.

De markt verkeerde over het algemeen in eene flaauwere stemming.

Koers van het Geld. Beleening 6 pCt. Prolongatie 6½ pCt. Diskonto 7 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55¼	Livorno	2/m.	f 38
[illegible]	zigt	55½	Napels		79
Bordeaux	2/m.	54½	Petersburg		1,61
	zigt	55¼	Weenen	6/w.	32¼
Madrid	3/m.	252	Augsburg		35¼
Cadix		254	Frankfort		98
Seville		231	Hamburg		34¼
Bilbao		231	[illegible]		35½
Lissabon		40½	Londen		11,55
Porto		40½		zigt	11,80
Genua	2/m.	44¼	Rotterdam		

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 23 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 51⅛; Obligatiën 1¼ pc. 97p. Spanje 1¼ pc. 24⅞g; Binnenl. 3 pc. 37; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 75⅛p, id. Nationale 77⅛p.

PARIJS, 23 Dec. Fransche 4½ pc. 92.75; 3 pc. 67.75; 1¼ pc. Spanje 25; 3 pc. id. 37½; Fr. O. Sp. 716; Rom. Leen. —.

LONDEN, 23 Dec. Consols op tijd 93⅞; Spanje buitenl. 1¼ pc. 25¼; Rusl. 5 pc. 106; id. 4½ pc. 97; Holl. 4 pc. 97⅛; id. 2½ pc. 64; Sard. 5 pc. 85; Braz. 98; Peru 4½ pc. 76; Grens uitg. 6; id. wgrk. 19; Mexiko 3 pc. 19⅛; Portugal 3 pc. 45; Ecuador 14; Venezuela 32; Wissel op Amst. 12,01; Hamburg —.

WEENEN, 23 Dec. Met. 5 pc. 80¼; Nationale 83¼; Bank Aktiën 978; Credit Anst. 207¼; Noord-Bahn akt. 177⅞; O. Fr. Spoorw. akt. 291¼; Saltz. 102¼; Lomb. Venetiaans. 110; Wissel op Londen 10.17; Goud 7; Zilver 6.

BERLIJN, 23 Dec. 3½ pc. Pr. Staatsch. 99¼; 5 pc. Rusland —; Diskonto 6½.

HAMBURG, 23 Dec. Spanje 3 pc. —; id. 1¼ pc. —; Rusl. 5 pc. —; 4½ pc. —; 3 pc. Mexikanen —; Vereinsbank 94½; Noord-Duits. bank 72; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—; Diskonto 6 a 4.

FRANKFORT, 23 Dec. 5 pc. Met. 74¼; 1¼ pc. Spanje binnenl. 25¼; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. 118⅛; Parijs —; Weenen 111½; Amsterdam —; Diskonto 5.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 December.

GRAANMARKT.

Tarwe onveranderd: 131 ℔ n. b. Pools. f 315; 129 ℔ j. dito f 309, 310; 126 ℔ Sandomin f 250.

Rogge in een doen: 122 ℔ j. Belgiesche f 180; 116, 118, 119 ℔ Petersburger f 148, 152, 154.

Garst hooger verkocht: 110, 114 ℔ j. Deens f 168, 188.

Haver en Boekweit zonder handel.

Lijnzaad slap: 108 ℔ Brindosse f 300. *Raapolie* op 6/w. f 40¾; Vliegend f 39, ½; 1°. Mei ek. f 39¾, 40. *Lijnolie* op 6/w. f 32¾; Vliegend f 31. 1°. Maart 32; April 32¼; Mei ek. 32¼, ½. *Hennepolie* op 6/w. f 44¼; Vliegend 40.

SCHIEDAM, 23 Dec. Rogge. Verkocht: 146/2 ℔ Archangel f 177 kt., f 180 3/m.; 144/2 ℔ dito f 173 kt. — Gerst. 130/2 ℔ Coursche f 160 kt. — Moutwijn f 12,—; Jenever f 17,50; Amst. Proef f 18,75, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling f 2,10 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 22 Dec. Weitinga, Amstel, Savanilla. - De Boer, Havana Packet, Havana. - Van der Veer, Wilhelmina Frederika, Odessa. — 23 Dec. Bok, Noord-Brabant, Wijnkoopersbaai [illegible]

HELVOET, 22 Dec. Haasnoot, Hengelo, New-York, l. v. Brouwershaven. — 23 Dec. Bus, Voorwaarts, Batavia, l. v. Brouwershaven.

BROUWERSHAVEN, 23 Dec. Veenstra, Elisabeth, Batavia n. Rott.

Advertentiën.

(3958) Heden, na bereids lang voorzien geweest te zijn van de H. Sacramenten, overleed in den ouderdom van ruim 69 jaren, onze geliefde en zorgdragende Moeder ANNA P. ENGBERTS, Wed. W. LUNTER.

FRANEKER, den 18 December 1857.

Namens de Familie,
J. B. J. LUNTER, Pastoor.

(3963) Heden overleed in den ouderdom van bijna 46 jaren, ten huize zijner familie, na een smartelijke en langdurige ziekte, na het ontvangen der HH. Sakramenten der H. Kerk, de Wel-Eerwaarde Heer ANTONIUS VAN DEN HAM, Priester der orde van den H. Dominicus.

Namens de familie,
HENDRIK VAN DEN HAM.

JUTPHAAS (bij Utrecht), 18 December 1857.

(3924) G. B. VAN GOOR, te Gouda, de derde verbeterde en belangrijk vermeerderde druk van

P. VAN DER BURG,

EERSTE GRONDBEGINSELEN DER NATUURKUNDE,

MET 600 HOUTSNEE-FIGUREN.

Ingenaaid . . . . f 4.90.
In geprest Linnen Band. . . „ 5.25.

Mogt dit Werk in zijne beide eerste drukken reeds in zoo ruime mate de goedkeuring van HH. Beoordeelaars en Docenten wegdragen, gewis zal het thans, na de zoo belangrijke verbeteringen en aanwinsten, die het ondergaan heeft, en waarvan schier elke bladzijde getuigenis draagt, een nog hoogeren bijval verwerven. De schoone vindingen van den jongsten tijd, op het gebied der Natuurkunde, zijn door duidelijke beschrijvingen en figuren (waarvan vele tot dusver nergens elders te vinden zijn) in het helderst licht gesteld, de proeven zijn aanzienlijk vermeerderd, het hoofdstuk over het *licht* behandelt nu ook naar waarde de interferentie, polarisatie, enz.; kortom het Werk maakt in zijn nieuw gewaad ten volle aanspraak op den titel van *Lees- en Leerboek der Natuurkunde in haren tegenwoordigen staat van vordering.*

F. T. EVERARD, J. FEIJE, T. J. B. WESTERWOUDT, H. J. VAN OGTROP, G. E. VAN RIET, H. B. LOMANS Bz. en W. M. G. HEUKENSFELDT, Makelaars, presenteeren als last hebbende van hunne Principalen op *Maandag den* 11*den Januarij* 1858, des avonds na Vijf ure in het voormalig Oude-Zijds-Heeren-Logement te Amsterdam, aan de meestbiedende of hoogstmijnende ten overstaan van den Notaris T. J. VAN RIET te verkoopen:

Nº. 1. Eene Kapitale welingerigte **BOERENHOFSTEDE**, genaamd: ***LOON EN WERK***, met derzelver **Huismanswoning** en **Stalling**, **Hooiberg**, **Schuur**, **Zomerhuis** en verdere **Getimmerten**, **Werf**, **Moestuin**, benevens de weltoegemaakte **Wei- en Hooilanden**, staande en gelegen in de Ronde Hoeper Polder, onder Ouder-Amstel, tusschen Ouderkerk en de Voetangel, Kadaster Sectie E. nummer 119, tot en met 147 ingesloten, te zamen groot 26 Bunders, 21 Roeden en 20 ellen (in gebruik bij Gors van Tol).

Nº. 2. De helft in eene exellente goed onderhoudene welingerigte **BOERENHOFSTEDE**, genaamd: ***MIJN LUST***, met derzelver **Huismanswoning**, **Stalling**, **Schuur**, **Hooiberg** en verdere **getimmerten**, **Moestuin**, **Werf**, **Erf**, benevens de weltoegemaakte **Wei- en Hooilanden**, staande en gelegen bij elkander in de Ronde Hoeper Polder, onder Ouder Amstel voor aan de *Waver*, achter het Tolhuis de Voetangel, Kadaster Sectie E., nummers 240 tot en met 271, 283 en 284, te zamen groot 33 Bunders, 53 Roeden en 10 Ellen (in gebruik bij de Weduwe H. Snel).

Wijders zijn deze Perceelen zoodanig ingerigt als door Gegadigden Dagelijks kan worden bezigtigd. De Veilkonditiën en de bewijzen van eigendom, zullen Zes dagen voor en op den verkoopdag ter lezing liggen, ten kantore van den Notaris T. J. VAN RIET te Amsterdam en Copij der Veilconditiën, ten kantore van den Notaris H. J. VAN MENS te Ouderkerk aan den Amstel. (3960)

(3962) Bij R. G. J. SEADOOT, te Groningen, is van de pers gekomen en wordt verzonden:

KATHOLIJKE VOLKS-ALMANAK,

VOOR HET JAAR 1858.

Elfde Jaargang.

De prijs van dit alom en gunstig bekende jaarboekje, met vele keurige bijdragen en met eenen fraaijen gesteendrukten titel en plaat versierd, is slechts

35 Cents.

Van de 10 Eerste Jaargangen van dezen Almanak, te zamen ongeveer 2000 bladz. nuttige en aangename lektuur in proza en poëzij bevattende, zijn nog weinige complete stellen voorhanden, en zullen, zoolang de voorraad strekt, afgeleverd worden voor . . . *f* 2.00.
Ieder Jaargang afzonderlijk . . . » 0.35.

Onlangs zag het licht en wordt met succes gedebiteerd:

BONIFACIUS

OF

WAARHEID EN DWALING.

Middeleeuwsche Zedeschetsen, door J. BOHL, J. Gz. Een Boekdeel in gr. 8º. 276 bladz. met eene fraaije staalgravure. Prijs . . . *f* 2.00.

De Tien Geboden Gods. Toepasselijke en leerzame Verhalen over de Tien Geboden. Prijs *f* 0.20.
Bij 12 Exemplaren . . . » 1.50.

De Vijf Geboden der H. Kerk. Toepasselijke en leerzame verhalen over de Vijf Geboden. Prijs *f* 0.20.
Bij 12 Exemplaren . . . » 1.50.

PRIJSVERMINDERING

VAN

WETENSCHAPPELIJKE WERKEN.

Bovengenoemde is door aankoop eigenaar geworden van, en heeft in prijs verminderd:

J. Chrysostomi. Opera Selecta. (Grieksch en Latijn) ed. J. van Voorst, 2 vol. gr. 8º. Vroeger *f* 6.00, thans *f* 1.80.
Hetzelfde werk op best papier (zwaar schrijfmediaan) *f* 2.25.

Mr. W. Bilderdijk. Redevoeringen van Chrysostomus. Met eene voorrede van Dr. J. F. Wap, gr. 8º. Vroeger *f* 2.50, thans . . . *f* 0.80.
— — Verhandelingen, Ziel-, Zede- en Rechtsleer betreffende, gr. 8º. Vroeger *f* 2.20, thans *f* 0.80.

M. Siegenbeek. Over den invloed der welluidendheid en gemakkelijkheid van uitspraak op de spelling der Nederduitsche taal, gr. 8º. Vroeger *f* 0.80, thans *f* 0.35.

H. van Laun... Proeve van kleine taalk. bijdragen ... van den tongval in de Prov. Groningen ... Vroeger *f* 1.10, thans . . . *f* 0.50.

J. M. Sailer. Twee Voorlezingen voor oude en jonge Studenten. Vroeger *f* 0.40, thans . . . *f* 0.20.
— — Christelijke Voorstellen over de vereeniging van den mensch met God, gr. 8º. Vroeger *f* 0.80, thans . . . *f* 0.30.

F. L. Bianchi. Alcune Poesi Olandesi in Versi Italiani recate. Vroeger *f* 0.50, thans . . . *f* 0.20.

Corn. Nepos. Vitae Excellentium Imperatorum, ad optimes editiones collatae, curavit S. W. Schippers. Vroeger *f* 0.50, thans . . . *f* 0.25.

Cellarii. Breviarium antiquis Romanorum, accurante Hier. Freyers. Vroeger *f* 0.80, thans . . . *f* 0.40.

Vlugtige Waarnemingen omtrent de ondernemingen der Maatsch. van Weldadigheid, gr. 8º. Vroeger *f* 1.10, thans . . . *f* 0.40.

(3923) Door G. B. VAN GOOR, te *Gouda* is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

JAEGER'S

NOUVEAU DICTIONNAIRE DE POCHE,

Français-Hollandais et Hollandais-Français.

Tegen den buitengewoon goedkoopen Prijs van:

ingenaaid *f* **1.50**, gebonden in geheel Linnen *f* **1.70**.

Dit Beknopt, maar toch woordenrijk en tevens zeer net uitgevoerd **Woordenboek**, bevat **716** in *twee kolommen* compres doch net gedrukte paginaas, is zeer volledig, en levert bovendien tot groot gemak en nut voor den leerling de aanwijzing van de geslachten der zelfstandige naamwoorden voor beide talen.

(3946) Bij P. N. VERHOEVEN, Drukker en Boekhandelaar te 's Bosch,

GAAT TER PERSE:

VOLLEDIG PRAKTISCH ONDERRIGT

OVER DE

KATHOLIEKE GODSDIENSTLEER,

TEN GEBRUIKE BIJ DE OPENBARE GODSDIENSTOEFENINGEN, DOOR

K. ZWICKENPFLUG.

Naar de tweede verbeterde en vermeerderde uitgaaf uit het hoogduitsch vertaald door een

R. K. PRIESTER.

Men kan op dit werk INTEEKENEN op de volgende

VOORWAARDEN:

De KATHOLIEKE GODSDIENSTLEER van ZWICKENPFLUG zal in de Nederduitsche taal uit 13 deelen bestaan, even als de oorspronkelijke uitgave.

Drie deelen zijn reeds vroeger verschenen; de vertaling zal dus aanvangen met het *vierde* deel, en elke twee maanden door een nieuw deel worden opgevolgd.

Het werk zal met een zeer duidelijke letter en op goed papier gedrukt worden, en het formaat zal gelijk zijn aan dat der 3 reeds verschenen deelen.

Elk deel zal ruim 400 bladzijden druks beslaan, en den Inteekenaren worden afgeleverd voor den geringen prijs van 85 centen.

Men teekent naar verkiezing in, voor de *tien* laatste deelen (IV—XIII); of voor de 13 deelen kompleet.

De betaling geschiedt na de aflevering van elke drie deelen.

De Inteekening kan geschieden bij alle Boekhandelaren en zal geopend zije tot ultimo December 1857.

Na dien tijd behoudt de Uitgever zich het regt voor om den prijs voor de latere koopers te verhoogen.

Prospectussen zijn alom op *franko* aanvrage verkrijgbaar.

J. J. Arkesteyn & Zoon,

Boekhandelaren te *'s Hertogenbosch*, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

OVERWEGINGEN

VOOR ALLE DAGEN DES JAARS.

door Mgr. CHALLONNER,

Bisschop van Debra en Vic. Ap.

OPGEDRAGEN AAN Z. D. H.

Mgr. Johannes van Hooijdonk,

Bisschop van Breda.

Vier Deelen uit het Engelsch. Kerkelijk goedgekeurd.

Prijs *f* 2.10.

☞ Men leze de *gunstige beoordeeling* dezer overwegingen in *de Tijd* van 15 December 1855.

Het **Moedergodsbeeld**, een Nieuwjaarsgeschenk, met een woord over Beeldendienst. Kerkelijk Goedgekeurd, 32 blz. gr. 8vo. Prijs . . . *f* 0.15.
(3961)

Bij den Drukker en Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel, hoek Beulingstraat, is van de pers gekomen en wordt eerstdaags verzonden:

DE

VOLKS-ALMANAK,

VOOR

Nederlandsche Katholieken,

in het jaar des Heeren 1858,

BIJ-EEN-GEBRACHT

DOOR

J. A. ALBERDINGK THIJM,

O. EQ. S. GR. M.

De Tijdwijzer is bearbeid door den Wel-Eerw. Heer Past. van der Horst, en verrijkt met belangrijke aanteekeningen wegens de hoofdfeesten en mededeeling van oude nederl. volksoverleveringen.

Tot het Mengelwerk zijn bijdragen geleverd, door

Dr W. J. F. NUYENS, Pr. J. DYCKMAN, Prof. P. J. KOETS, J. C. A. HEZENMANS, Jonkv. M. L. DE CHASTELAIN, Mejufr. GEERTRUIDA C., GEERTRUIDA E. T., DOROTHEA, Mr. PH. VAN DUYSE, D. DORBECK, W. VAN DEN BERGH, A. J. HILLENAAR, REINOUD, PAUWELS FOREESTIER, Prof. M. SMIETS, EDW. VAN EVEN, J. POELHEKKE, J. WATERREUS, LOUIS KLIEBISCH, H. SCHARTMAN, Pr. en anderen.

Boekhandel van de Wed. J. R. VAN ROSSUM te Utrecht.

Belangrijke Prijsvermindering,

voor *f* 12.— in plaats van *f* 21.30.

Niet op aanraden van velen, noch om opruiming te maken, zoo als meermalen de redenen luiden voor eene Prijsvermindering, maar omdat men hier te lande, de HOLLANDSCHE uitgave DER WERKEN VAN DEN H. ALPH. MARIA DE LIGUORI IN 22 DLN., door eene VLAEMSCHE Editie wil verdringen, zoo heeft bovengenoemde na lang beraad besloten om den verkoopprijs te verminderen.

Om ieder dan ook in de gelegenheid te stellen, DEZE Hollandsche uitgave, in het bezit te krijgen, en zich niet met een *Vlaemsche* te behelpen, zoo zal gedurende dit jaar

De werken van den H. Alphonsus Maria de Liguori, naar het Italiaansch, vertaald door den Eerw. Pater J. LOOIJAARD, in 22 deelen kl. 8º.

worden afgeleverd voor den buitengewoon lagen prijs van

TWAALF GULDEN.

Voorzeker zal er over de belangrijkheid dezer werken niets behoeven bijgevoegd te worden, dewijl zij van algemeene bekendheid zijn, en ook in ieder Katholiek huisgezin op de eerste plaats behooren.

Ook zijn er eenige Exemplaren overgedrukt, van het DOGMATISCH gedeelte (deel 17—22.)

Deze zullen aan de eerste aanvragers worden afgeleverd à *f* **3,50** in plaats van *f* **6,55**; hiervan zijn slechts weinige Exemplaren.

Het ASCETISCH gedeelte (deel 1—16) wordt niet afzonderlijk verkocht. (3926)

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.